

4. SPEL- EN LEES MATERIAAL (ONTLEENEN)

1. INLEIDING

Beste leerkracht,

Je organiseert een oudergroep over het thuis stimuleren van lezen en spelen door het uitlenen van materiaal aan gezinnen. Je wil de ouders tonen wat de school hierrond doet en je wil hen motiveren om zelf ook actief met hun kind aan de slag te gaan. Ouders spelen een bepalende rol in de ontwikkeling van hun kind. Echter is dit een andere rol dan die jij hebt als leerkracht. Daarom focussen we in deze ouderbijeenkomst op het onderwijsondersteunend gedrag thuis. We tonen aan ouders wat het belang is van spelend leren voor de ontwikkeling van hun kind. Hierbij ontkrachten we de mythe dat dit enkel kan door klassiek huiswerk mee te geven. We bieden zinvolle en verrijkende alternatieven aan die elke ouder kan doen ongeacht het opleidingsniveau of de thuistaal.

De Schoolbrug ondersteunt in haar samenwerkingsscholen oudergroepen over dit thema. Heb je geen samenwerking met De Schoolbrug? Geen probleem, we delen met plezier het materiaal en alle tips met jou.

Maak eerst uit wat je doelen, je doelgroep, je troeven en je kader zijn. Hoeveel tijd heb je? Wil je een reeks van oudergroepen opzetten of één sessie? Wat zijn de noden en vragen die leven bij de ouders? Welke onderdelen zouden zij interessant vinden? Gaan jullie gericht uitnodigen of bereiden jullie je voor op een zeer heterogene groep? Is je doel dat ouders thuis een positief leesklimaat creëren, via spel materiaal differentiëren of door spel motiveren?

In het document in de bijlage vind je een **inhoudelijke checklist** om je focus helder te krijgen.

Uit ervaring weten we dat een gedragen visie een troef is. Hoe meer je team gelooft in “Scoren zonder huiswerk”, hoe beter deze oudergroep haar doelen echt kan waarmaken. Het kadert in de alternatieven voor klassiek huiswerk.

Oké, je kan bouwen op een gedragen visie en je weet welke inhoudelijke focus voorop staat, dan kan je puzzelen met de **voorgestelde methodieken** die je hierbij vindt.

Tot slot willen we je oudergroep(en) alle slaagkansen bieden met de **praktische checklist**. Zo weet je zeker dat je niets vergeten bent. Veel succes!

2. INHOUDELIJKE CHECKLIST

1. DOELEN EN VISIE

Bepalen van je doelen en hierbij rekening houden met signalen, noden en feedback van leerkrachten en ouders. Mogelijke doelen van deze bijeenkomst zijn:

Op schoolniveau

- De school krijgt inzicht in hoe de ouders denken over spelen en lezen.
- De school krijgt inzicht in wat ouders als drempels ervaren om hun kinderen te laten spelen en lezen.
- De school krijgt inzicht in de drempels voor ouders om materiaal te ontlenen.
- De school kan zijn visie over spelen en lezen duidelijk overbrengen op de ouders.
- De school kan de werking van het uitleensysteem duidelijk overbrengen op de ouders.
- De school geeft tools en tips mee over hoe je kinderen stimuleert op vlak van lezen en spelen en hoe je omgaat met het geleende materiaal.
- De school kan ouders motiveren om spelletjes, boekjes,... uit te lenen van school of organisaties.

Op ouderniveau

- Ouders weten wat de voordelen van spelen & lezen zijn en zijn overtuigd van het nut ervan.
- Ouders koppelen spelen en lezen aan een positieve ontwikkeling van hun kind.
- Ouders leren een aantal spelletjes, boekjes,...kennen en weet hoe die gebruikt kunnen worden.
- Ouders weten welk materiaal er van de school kan ontleend worden en hoe dat moet. Ouders weten waar ze terecht kunnen om buiten de school materiaal te lenen of kopen (bib, speltheek, kringloopwinkel, boekenwinkel,...)
- Ouders ervaren dat ze steeds welkom zijn op de school met vragen, opmerkingen, ideeën,...

Sta ook stil bij volgende zaken

- In hoeverre wil je het materiaal thuis inzetten met het oog op differentiatie, voor het spelplezier of om onderwijsondersteunend gedrag van ouders te versterken?
- Als je ervoor kiest om breed uit te nodigen, zijn je doelen voor alle ouders hetzelfde?

2. DOELGROEP

- Doelgroep bepalen en beslissen in hoeverre je selectief dan wel breed ouders uitnodigt.
- Inschatting maken van het taalniveau Nederlands en de alfabetiseringsgraad zowel in het Nederlands als in de eigen moedertaal.
- Overzicht maken van thuishalen in de gezinnen.
- Nagaan of ouders al externe partners kennen waar ze spelmaterialen en boeken kunnen ontlenen en of ze hier gebruik van maken.
- Bepalen of kinderen een deel van de oudergroep aanwezig zijn om samen te oefenen.
- Resultaten van eventuele ouderbevraging raadplegen. Eventueel via leerkrachten kleine ouderbevraging organiseren om noden en vragen rond dit thema in kaart te brengen.
- Nadenken over hoe je een grote diversiteit in voorkennis, (taal-)competenties en ervaring met het thema onder de deelnemers wil opvangen.

3. KADER

Keuze tussen één oudergroep over dit thema of een reeks.

- Bepalen hoeveel tijd er is en hoe je de oudergroep wil opbouwen.
- Knippen en plakken met de voorgestelde methodieken en uitbreidingsmogelijkheden.
- Maak je al dan niet de expliciete link met het hoofdthema: “Scoren zonder huiswerk”?

4. BESCHIKBARE TROEVEN

- Samen met collega's bepalen welk kwalitatief materiaal beschikbaar is op school.
- Neem de methodieken erbij en verzamel het nodige materiaal.
- Eventueel uitleensysteem spel materiaal en boeken voor ouders opfrissen.
- Indien mogelijk koppeling oudergroep aan een doemoment in één of meerdere klassen.
- Welke collega's krijg je warm om hieraan te laten meewerken op basis van hun interesses en talenten? Hou hiermee rekening bij de taakverdeling.
- Zijn er partners waarmee je kan samenwerken? Zoals bijvoorbeeld een speelgoedwinkel, een spelothek van de stad, Huizen van het Kind ... of uitwisselen met andere collega's eventueel van andere scholen ...
- Inzetten van studenten: spel materiaal verzamelen, bedenken en ontwikkelen, ouders uitnodigen, een groepje ouders begeleiden, vereenvoudigen van de speluitleg met pictogrammen, onthaal, actieve rol opnemen tijdens de oudergroep, ...
- Organiseer je speel- of leessessies op school met studenten of vrijwilligers onder de middag of staat dit binnenkort gepland? Dan is dit een gelegenheid om ouders uit te nodigen om mee te spelen of mee te begeleiden.
- Format bedenken voor een leuke en interactieve terugkoppeling van de oudergroep aan het volledige team.

3. HET VERLOOP

OPBOUW OUDERBIJEENKOMST :

INHOUD	METHODIEK	BENODIGDHEDEN	+/- DUUR
Ijsbreker om iedereen op zijn gemak te stellen. Bijvoorbeeld: lievelingsspelletje als kind of een spelletje uit je thuisland.	Uitleg verloop + Kennismakingsrondje	/	10'
Geef uitleg over de voordelen van spelen en lezen thuis, maak de link naar de ontwikkelingscirkel.	Inhoudelijke info: voordelen en ontwikkelingscirkel	PowerPoint	15'
Meningen en drempels in kaart brengen over spelen en lezen.	Stellingen	PowerPoint en evenveel rode en groene kaartjes als deelnemende ouders	12'
Laat ouders kennismaken met verschillende spelen en boeken. Leg uit wat kinderen ermee leren. Wat is een goed spel of boek voor jouw kind?	Snuffeltafel	<ul style="list-style-type: none"> Tafel met verschillende boeken en spelen: Voorbeeldboeken: woordeloos, meertalig, in het Nederlands, anderstalig. Voorbeeldboeken: makkelijker tot moeilijk Voorbeeldboeken voor zoekopdrachten Mee-neemtassen, Smart-games Gezelschapsspelletjes PowerPoint 	20'
Verdeel de ouders in groepjes en geef in kleine groepjes uitleg over het spel. Eventueel samen met de kinderen	Doen: oefenen van spelletjes en voorlezen Leg een aantal eenvoudige spelletjes uit in grote groep. Werk met een doorschuifstelsel. Laat ouders een spel/boek kiezen op basis van de leeftijd van hun kinderen. Je kan dit met de ouders alleen doen of ouders laten aansluiten in de klassen.*	Vereenvoudigde spelregels (met picto's) Spel - en leesmateriaal	30'

* Een slotmoment in de klas is altijd fijn. Dit motiveert ouders om te blijven.

KENNISMAKING

Wat is een typisch spelletje uit jouw thuisland?
 Welke herinneringen aan spelen heb je uit je eigen jeugd?
 Werd jij voorgelezen als kind?
 Wat spelen je kinderen thuis?

Scoren zonder huiswerk

WELKE INVLOED HEEFT SPELEN EN LEZEN OP DE ONTWIKKELING VAN JE KIND?

Scoren zonder huiswerk

Voorbeeldslides uit de powerpoint presentatie. De volledige presentatie kan je downloaden op deschoolbrug.be/materialenbank onder 'scoren zonder huiswerk'.

UITBREIDING :

INHOUD	METHODIEK	BENODIGDHEDEN	+/- DUUR
Stel aan ouders de vraag wat ze hebben geleerd of geoefend met het spelen/lezen van een spel/boek.	Reflectie Antwoorden van ouders linken aan de ontwikkelingscirkel	PowerPoint	10'
Leg op een eenvoudige manier het uitleensysteem uit en laat ouders meteen materialen uitlenen.	Uitleg uitleensysteem	PowerPoint Afsprakenblad	20'
Beantwoord vragen van ouders. Verwijs naar organisaties.	Afronding	PowerPoint Flyers	10'

4. PRAKTISCHE CHECKLIST

1. UITNODIGING

- Stem de kanalen om uit te nodigen af op de ouders die je wil bereiken. Bijvoorbeeld Whatsapp, een brief, een flyer, de agenda van de leerlingen, ouders aanspreken aan de schoolpoort of telefonisch.
- Collega's inschakelen om deze uitnodiging te verspreiden.
- Aangepaste communicatie bedenken voor ouders met een beperkt taalniveau Nederlands en/of een beperkte alfabetiseringsgraad. Zorg ervoor dat er visuele ondersteuning (iconen en foto's) is voor je tekst en hou rekening met de regels van "Klare Taal"*. Beperk de tekst. Mondelinge uitnodiging via een bekend gezicht op school werkt het beste. Als je digitaal wil werken, is Whatsapp een goed idee. Het is gratis voor ouders. Je kan met symbolen en emoticons tonen wat het thema is en je kan ook een foto doorsturen ter verduidelijking. Een voicebericht is een goed idee voor ouders die niet kunnen lezen in het Nederlands.
- Voorkomen dat ouders op de dag zelf afhaken. Dit kan door de dag ervoor een reminder te sturen via Whatsapp of 's ochtends aan de schoolpoort ouders nogmaals aan te spreken.

2. MATERIAAL

- Verzamel tijdig geschikte materialen uit jullie spelothek, bibliotheek en meeneemtassen. Maak een lijstje met wat je meenam zodat het terug op de juiste plek in de juiste klas geraakt.
- Zorg ervoor dat er spelletjes en boeken van verschillende niveaus en interesses liggen op je snuffelafel.
- Je kan bij de bib of organisaties boek- en spelpakketten ontlenen.
- Je registratiesysteem voor ontlening heb je dan best bij de hand. Ouders die gemotiveerd zijn om het te proberen, kan je best meteen met leuk materiaal huiswaarts laten keren.

3. PRAKTISCH

- Regel indien mogelijk opvang voor baby's en peuters zodat de ouder zich kan concentreren op de oudergroep.
- Een speelhoek en/of extra speelgoed voor deze kleine broertjes of zusjes zijn een goed idee.
- Reserveer een ruimte en eventueel een laptop met beamer.
- Druk een lijst af met de namen van de ouders die jullie uitgenodigd hebben. Zo kan je aanwezigheden aanduiden en heb je de gegevens (leeftijd, klas) van de kinderen als geheugensteuntje. Je kan de afwezige ouders nadien Bij gelegenheid kun je bij (herhaaldelijk) afwezige ouders polsen naar mogelijke drempels waarom ze er niet bij konden zijn.

4. OMGEVING EN OPSTELLING

- Het lokaal en de weg er naartoe aanduiden voor ouders. Zorg ervoor dat ze het makkelijk kunnen vinden.
- Maak het lokaal uitnodigend. Ga voor een gezellige, informele en laagdrempelige opstelling. Bijvoorbeeld door stoelen in een U-vorm te zetten of tafeltjes verspreid over de ruimte met enkele stoelen errond.
- Stal je voorbeeldmateriaal uitnodigend en aantrekkelijk uit. Niet ergens in een hoek van het lokaal, maar op een plaats waar ouders reeds bij het binnenkomen passeren. Zo wordt hun aandacht van bij het begin op het materiaal gevestigd.
- Hang foto's op van spel- en voorleesmomenten in de klas.
- Denk na over hoe doemomenten passen in de ruimte of over hoe de verplaatsing vlot kan verlopen. Zal dit plaatsvinden in deze ruimte of verplaatsen jullie je naar een klas om daar een activiteit te doen.

5. WARME WELKOM

236

- Bied koffie, thee, water en een koekje aan. Zo merken ouders dat ze welkom zijn.
- Spreek af met collega's wie de ouders mee ontvangt en wie het welkomstwoordje doet. De ouders bedanken voor hun komst zet meteen de toon.
- Eventueel ouders aanspreken die kunnen fungeren als brugfiguur om andere ouders mee op sleeptouw te nemen.

**Meer informatie over Klare Taal vind je op www.diversiteitspraktijk.be*

